

Bp Stefan Cichy

***Rok liturgiczny drogą do źródła duchowości
osób konsekrowanych***

(Wprowadzenie)

Po sympozjach na temat sztuki, Eucharystii, Liturgii Godzin i Triduum paschalnego w tym roku sympozjum przygotowane pod patronatem Komisji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski poświęcone jest rokowi liturgicznemu. Sympozjum w 1997 r. miało temat: „Sztuka w służbie liturgii”, sympozjum w 1998r. – „Misterium Eucharystii w życiu osób konsekrowanych”, w 1999 r. referaty dotyczyły tematu „Liturgia Godzin w życiu osób konsekrowanych”, a w 2000 r. tematu Triduum paschalne w formacji osób konsekrowanych”. Temat tegoroczny brzmi „Śladami Chrystusa w roku liturgicznym”.

W ramach wprowadzenia do tego sympozjum popatrzymy najpierw na różne określenia roku liturgicznego, następnie wspomnijmy krótko najważniejsze opracowania, rozumienie roku liturgicznego i czym on jest dla chrześcijanina.

W ciągu wieków nadawano cyklowi obchodów liturgicznych całego roku różne nazwy. Ewangelicki pastor z Wittembergi Jan Pomarius w Postylli opublikowanej w 1589 r. użył nazwy **Rok kościelny** (Das Kirchenjahr), która rozpowszechniła się także w kręgach katolickich. N. Letourneux nadał swemu 13 tomowemu dziełu opublikowanemu w Paryżu w latach 1683-1701 tytuł **Rok chrześcijański** (L'anne chretienne). Dzieło poświęcone rokowi liturgicznemu a wydane we Florencji w 17843 r. nosi tytuł **Rok duchowy** (L'anne spirituelle). Pionier Ruchu odnowy liturgii opat Prosper Gueranger, a po nim P. Rado, J. Pascher oraz dokumenty Kościoła używają określenia **Rok liturgiczny** (Annus liturgicus, das liturgische Jahr). Pius Parsch zatytułował swe dzieło o roku liturgicznym **Rok zbawienia** (Das Jahr des Heiles). Niektórzy autorzy np. Johannes Pinski i siostra Aemiliana Löhr używali nazwy **Rok Pański** (Annus Domini).

Rok liturgiczny omawiany jest w podręcznikach liturgii pod różnymi tytułami: uświęcenie czasu, czas liturgiczny, święta chrześcijańskie, czas i liturgia, świętować w rytmie czasu. Istnieje na jego temat bogata literatura zagraniczna i polska. Zwróćmy uwagę na niektóre. Wydano przed laty polski przekład 6 tomów P. Guerangera *Rok liturgiczny* (Sandomierz 1927nn) oraz polski Piusa Parscha *Das Jahr des Heiles* pod tytułem *Rok liturgiczny* (Poznań 1957). Znane są rozważania s. Renaty, niepokalanki *Vivere cum Ecclesia* (Kraków 1958). Z nowszych opracowań wspomnieć trzeba ks. S. Koperka, *Teologia roku liturgicznego* (Kraków 1984), II tom *Liturgiki* ks. B. Nadolskiego zatytułowany *Liturgia i czas* (Poznań 1991), ks. W. Zaleskiego, *Rok Kościelny*, tom I, Warszawa 1989; tom II, Warszawa 1993). Przed czterema laty ks. J. W. Boguniowski opublikował *Misterium paschalne w roku liturgicznym* (Kraków 1997).

Czym jest rok liturgiczny?.

Dla pastorałisty austriackiego Sailera: Święta są duchowym odnowieniem historii Jezusa Chrystusa w chrześcijanach. Przypominają one wiernym wydarzenia historii zbawienia i przez to chrześcijanie mają się stawać bardziej podobnymi do Chrystusa, bardziej podobać się Bogu, mają być lepszymi i świętszymi.

Liturgista austriacki o. J. A. Jungmann SJ pisał, że jak o ołtarzu można powiedzieć, że jest on kawałkiem ziemi, który zwraca się ku niebu, tak o święcie można powiedzieć, że jest to odcinek czasu, który spotyka się z wiecznością. W święcie czas się niejako zatrzymuje. Człowiek próbuje w święcie bardziej być sobą. Obchodzi się je we wspólnocie i budują one wspólnotę.

Wieloletni profesor Anselmianum w Rzymie o. B. Neunheuser OSB zaznacza, że święto to wspomnianie jakiegoś ważnego wydarzenia we wspólnocie przed Bogiem, aby mieć udział w dobrach wspomnianego wydarzenia.

Th. Schnitzler zauważa, że święta są otwartymi kartami księgi Ewangelii, są relikwiarzami historii Kościoła, są modlitewnikami i ilustrowanymi książkami dla modlącego się Ludu Bożego.

Dla opata O. Casela OSB rok liturgiczny jest nie tylko wspomnianiem, ale celebracją misterium Chrystusa, jest czasem otwartym bez początku i bez końca.

W świetle wypowiedzi wielu autorów rok liturgiczny jest szczególnym znakiem, który:

- przypomina wydarzenia przeszłości,
- oznacza obecność tych misterium - liturgiczne hodie,
- zapowiada przyszłość eschatologiczną,
- zobowiązuje do życia zgodnego ze sprawowanym misterium.

Czym jest rok liturgiczny dla chrześcijanina?

Ks. prof. Wacław Schenk pisał przed laty, że rok liturgiczny jest dla wiernych:

- Szkołą wiary - w oparciu o modlitwy mszału i czytania lekcjonarza mszalnego można w ciągu roku wyłożyć wszystkie prawdy wiary;

- Nauką moralności - w oparciu o teksty roku liturgicznego można wyłożyć zasady moralne;

- Szkołą sakramentów - z obchodami roku liturgicznego można łączyć naukę o sakramentach (Wielki Post - chrzest i pokuta, okres wielkanocny – bierzmowanie, Eucharystia i kapłaństwo, okres Bożego Narodzenia - małżeństwo, okres zwykły zwłaszcza dni ukazujące Świętych opiekujących się chorymi - sakrament chorych).

- Troskliwym wychowawcą - celem jego obchodów jest, byśmy duchowo wzrastali, co roku lepiej przeżywali jego tajemnice;

- Dobrym przewodnikiem - przez doczesność prowadzi do wiernych wieczności, stale im na różne sposoby przypomina o celu ostatecznym naszego życia

- Kochającą matką - troszczącą się o dobro duchowe swych dzieci.

Ze względu na wyliczone aspekty rok liturgiczny zajmuje ważne miejsce w życiu parafii, rodziny i każdego wiernego, tym bardziej chrześcijanina, który idzie drogą sequela Christi – naśladowania Chrystusa przez realizację rad ewangelicznych. W ciągu roku liturgiczny osoby konsekrowane mają się zbliżać do źródła życia duchowego. Rok liturgiczny ma być drogą do źródła duchowości osób konsekrowanych.